

sentanter nok i denne Sal, men jeg vil dog tillade mig at fremhæve, at Socialdemokratiet netop ikke føler sig interesseret i at fremsætte Lov, der kun skulle gavne enkelte Dele af Samfundet. I vort Forslag var det netop stærkt fremhævet, at vi ønskede at gavne alle de Samfundsmedlemmer, der staa paa Samfundets Styggeside. Derfor skal jeg ogsaa lade dem, der ere kaldede dertil og mene at have Mandat dertil, tale for de Herrer Arbejdsgivere. Men jeg vil dog paapege, at den Byrde, som man vil lægge over paa Arbejdsgiverne, ikke svarer til Retfærdighedens Krav, naar man vil have Samfundets Interesser for Øje. Endvidere er det jo saa, at den Byrde, som man nu paalægger Arbejdsgiverne, meget let vil komme til at paahvile Arbejderne. Vi kende det saa godt fra Arbejderbevægelsen. Hver eneste Gang der er Tale om, at Arbejdsgiverne skulle bære en ny Forpligtelse, have de i deres Haand at vælte Byrden nedad paa dem, der skulle producere Værdierne, og lade dem betale Gibdet. Selv om Arbejderne have deres Organisationer, kan dette dog forårsage Kampe, som ingen af os ønsker skulle komme til at eksistere. Derfor er jeg imod, at Arbejdsgiverne skulle bære Forpligtelsen, saaledes som det her foreslaas. Jeg er endvidere imod det, fordi man herved begunstiger privatkapitalistiske Selskaber. Det er jo ganske klart, at de Selskaber, som der her er Tale om, ikke arbejde af lutter Mennefskærlighed; de arbejde ikke alene for Fornøjelse, men for Profit og Dividender. Hvor der er Tale om at gavne ulykkelig stillede Mennefsker, er det absolut forkasteligt at lade dette være i Hænderne paa private Selskaber. Jeg foretrækker langt, at Staten overtager en saadan Forpligtelse. Endvidere vil dette Forslag ogsaa medføre, at, naar Arbejdsgiverne udelukkende skulle have denne Pligt, vil der opstaa Processer, og der vil, som jeg før nævnte, komme et slettere Forhold mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Jeg kommer, naar jeg taler om Processer, her til at tænke paa et enkelt Tilfælde. Der kom en Mand op paa vort Redaktionskontor og fortalte, at han havde mistet Enden af en Finger, men Forsikringselskabet vilde ikke udbetale ham Erstatning, fordi der manglede $\frac{1}{4}$ Tomme i, at Manden var berettiget til paa Grund af den lemlæstede Finger at faa Understøttelse. Det kan være, at Selskabet havde Ret, men den Slags Tvivls spørgsmaal, den Slags Kampe og Processstridigheder ville blive langt hyppigere, naar det hele kommer til at hvile i privatkapitalistiske Selskabers Haand, end naar Staten overtager Forpligtelsen. Endelig skaber Lovfor-

slaget de mindre Fabrikanter. Lagtet Socialdemokratiet, som sagt, ikke har nogen særlig Interesse af at forsvare Arbejdsgiverne, vil jeg dog pege paa, at netop i Kraft af hele vor økonomiske Udvikling, er nu den store Middelklasse, Haandværkerne og mange andre, stillede under højt ugunstige Vilkaar, hvorved deres Interesser i mangt og meget falde sammen med Arbejdernes. Der kræves mere Kapital for at tjene Penge, der tjenes mindre paa den enkelte Vare, og der skal være store Kapitaler i Marken for at kunne faa et tilstrækkeligt Udbytte. Derfor ere de smaa Fabrikanter, SmaaHaandværkerne vansteligere stillede, og siger man nu til dem, at de skulle bære Udgifter, der virkelig kunne blive ret betydelige, saa tror jeg, at dette vil bidrage til netop det modsatte af det, som de Herrer konservative i denne Sal tilsigte, nemlig at bevare Middelstanden for sig. Egentlig skulde dette for saa vidt ikke bedrøve mig, men paa den anden Side ønskede vi ikke, at Middelstanden skal ødelægges fra i Dag til i Morgen eller i Løbet af kort Tid. Vi ønske helst en rolig Udvikling af Samfundsforholdene, og vi ere derfor ikke interesserede i, at man paalægger de smaa Fabrikanter og Haandværkere større Byrder, end der retfærdigvis kan være Tale om. En Statsgaranti vil selvfølgelig bøde paa disse Misforhold, men fjerner dem ikke. Forslaget har dertil andre Mangler. Det taler om grov Stødesløshed eller Uagtsomhed, hvilket, som nævnt, er et meget vagt Begreb. Grænsen er ikke let at sætte. Jeg skal tage et Eksempel. En Mand slaar en Klem paa Nemsfiven, bliver derved slynget med i Bejret og faar større Lemlæstelser eller omkommer maaske. Nu kunde det maaske siges, at det er grov Stødesløshed, han her har udvist, uagtet det sker særdeles almindeligt i Fabrikkerne for at spare Tid, at man saaledes slaar Klemmen paa. Man iagttager derved stor Forsigtighed, men selv om man gør det, kan der ske Ulykker. Men selv om saa var, at en eller anden Arbejder virkelig havde vist grov Uagtsomhed eller noget, der nærmede sig dertil, spørger jeg dog de Herrer i Humanitetens Navn: Ere de da, naar den vedkommende har Enke og Børn, berettigede til at lade disse sidde for Lud og koldt Vand, berettigede til at drive dem til fattigvæsenet og tvinge dem til at gaa ind under offentlig Forsørg? Samfundet kunde dog med Lethed bøde paa den Fejl, som Forsørgeren havde vist, ved at sige: I ere dog ikke medansvarlige i hans Uagtsomhed, og I skulle derfor ikke lide Nød, vi ville give eder en ordentlig Forsørgelse! Det er